

Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at der i tæt samarbejde med kommunerne udarbejdes en målsætning for økonomisk udvikling for mindre byer ud over Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq. Således at planen fremlægges overfor Inatsisartut FM2020.

(Medlem af Inatsisartut, Anders Olsen, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde)

1. behandling

Nærværende beslutningsforslag lægger op til at Naalakkersuisut i tæt samarbejde med kommunerne pålægges at udarbejde en planlægning for mindre bosteder ud over Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq med fokus på hvert enkelt bosteds erhvervsmæssige og økonomiske udviklingspotentiale.

Først vil jeg gerne slå fast, at både selvstyret som kommuner har et ansvar for, at der sker en balanceret økonomisk udvikling i landet - og kommunerne imellem. Strukturreformen i 2009 etablerede færre, men stærkere kommuner. Reformen bygger på et politisk mål om øget delegation af kompetencer og opgaver til kommunerne ud fra både nærheds- og effektivitetshensyn.

Konkret har dette blandt andet ledt til, at kommunerne har fået en udvidet plankompetence overdraget fra selvstyret. Kommunalbestyrelserne i de fem kommuner skal således tilse, at rammerne for en hensigtsmæssig erhvervsudvikling og investeringer er til stede. Dette arbejde finder sted i den overordnede plan for kommunen – kommuneplanen. Planloven er på den måde med til at sikre, at der er udarbejdet en plan for hvert bosted – og at lokalbefolkningen har været involveret i denne proces.

Siden 2009 er der som grundlag for udviklingen af kommunale strategier og planer for vores bosteder, sket en meget omfattende borgerinvolvering og inddragelse af lokalsamfundet i kommunerne: Der er i flere omgange afholdt borgermøder, workshops, tegnet på kort og udarbejdet planer for hvert af alle vores bosteder. Det var netop en af ideerne med strukturreformen at skubbe beslutningerne så tæt ud på borgerne som muligt for at sikre lokal involvering, opbakning og forankring til relevante initiativer.

Nationalt har Selvstyret aktivt søgt at støtte op om rammerne for arbejdet og planlægningen ude i kommunerne.

Med en planlovsændring i 2015 blev det eksempelvis muligt at kunne reservere arealer til større erhvervsprojekter, hvor man tidligere var bundet af en lodtrækning, som ikke fremmede investeringslysten. Der er i et fællesoffentligt samarbejde med kommunerne i 2014 blevet igangsat en systematisk udarbejdelse af nationale sektorplaner og en udvikling af et bostedprofilværktøj. Dette værktøj er med til at sikre et fælles datagrundlag og øget gennemsigtighed for planlægningen og pege på potentialer for udviklingen i alle bosteder. Arbejdet er blandt andet samlet og beskrevet i de landsplanredegørelser, der er udarbejdet 2015-2017 og i Naalakkersuisuts nye geodatastrategi.

Men hvor stiller det os så i dag?

Som forslagsstilleren peger på har mange mindre bosteder det svært. Bosteder med erhvervsudvikling og vækst er typisk steder med gode naturlige ressourcer, der kan udnyttes kommercielt, eksempelvis i form af indhandling og produktion af hellefisk. Kulturarvsprojektet i Ilimanaq er andet eksempel på et konkret projekt i et mindre bosted, der som følge heraf har oplevet økonomisk fremgang og vækst i kraft af store investeringer inden for turismen. Men overordnet set sker der over tid en naturlig vandring mod bosteder med et potentiale for erhvervsudvikling og/eller større uddannelsesaktiviteter med deraf følgende nye investeringer, jobskabelse og øget vækst.

Som Naalakkersuisut for den fysiske og økonomiske planlægning er jeg fuldt på linje med forslagsstillerens vision om, at en kortlægning af de forskellige styrker og potentialer i hvert enkelt bosted er en grundlæggende forudsætning for at kunne tiltrække fremtidige investeringer til landet og også i de mindre bosteder. Men hvert bosted kan ikke stå alene. De skal alle ses i sammenhæng med den regionale kontekst, som de indgår i – eksempelvis nærheden til en større by, mine eller lufthavn. De større byer kan således også virke som et lokomotiv for en regional udvikling.

Naalakkersuisut arbejder på at sikre færdiggørelse af relevante nationale sektorplaner og på at gøre planerne mere tilgængelige via NunaGIS i en digital visning. Dette arbejde vil fortsætte i hele 2019 med et fokus på, at der skal ske en bedre koordinering mellem den nationale og kommunale planlægning, end tilfældet er i dag.

Som en udløber af dette arbejde vil det være naturligt samlet at se på regionale styrker og udviklingsmuligheder, herunder afdækning af lokale potentialer og barrierer for disse. Arbejdet vil være relevant og kunne indarbejdes og præsenteres i næste landsplanredegørelse som et særligt tema.

Dette er helt i tråd med de seneste anbefalinger fra Økonomisk Råd, som har påpeget et behov for en afklaring af de enkelte regioners udviklingsmuligheder og potentialer, og dermed de mest hensigtsmæssige virkemidler for de enkelte områder. En sådan afklaring vil kunne indgå som bidrag til i de nødvendige løbende kommunale og nationale prioritering på de kommunale budgetter og på finansloven. Det skal bidrage til en sund økonomisk og bæredygtig udvikling og herunder til at skabe grundlag for, at landet kan gradvist blive mere uafhængigt af bloktilskuddet fra staten.

Naalakkersuisut kan tilslutte sig beslutningsforslaget i sin foreliggende form.

Ved det kommende arbejde med at gennemføre forslaget er det vigtigt, at der ikke opstår utilsigtet tvivl om rollefordelingen mellem kommunerne og selvstyret. Fra kommunal side lægges der i forhold til spørgsmålet om rollefordelingen stor vægt på, at der ikke landspolitisk sker en egentlig indblanding i de kommunalpolitiske prioriteringer og styring af planlægningen omkring bostederne. Kommunerne er de nærmeste til at vurdere de enkelte bosteders udviklingspotentialer. De foretager på den baggrund en konkret fysisk og økonomisk planlægning. Den vil de gerne koordinere med selvstyrets tilsvarende fysiske og økonomiske planlægning på de områder, der er et selvstyreansvar, som ikke mindst den grundlæggende infrastruktur.

Naalakkersuisut vil med afsæt i beslutningsforslaget således søge at indgå i et tæt samarbejde med kommunerne om at udarbejde en planlægning for de enkelte regioners udviklingsmuligheder og potentialer gennem en koordinering af den nationale sektorplanlægning og kommuneplanlægningen. Resultatet af denne planlægning forventes at indgå og fremlægges over for Inatsisartut som et særligt tema i den næste landsplanredegørelse, forventeligt på FM 2020.

Med disse bemærkninger skal jeg på vegne af Naalakkersuisut overlade beslutningsforslaget til Inatsisartut videre behandling.